

Reactie: Het Departement Cultuur, Jeugd en Media heeft de intentie om gebruik te maken van de mogelijkheid om modellen ter beschikking te stellen voor subsidieaanvragen zoals vermeld in artikel 54, §1 van het ontwerp van subsidiereglement.

Reactie: Het Departement Cultuur, Jeugd en Media zal alles in het werk stellen om de aanvragen zo snel mogelijk te verwerken.

Reactie: Het betreft hier een ontwerp van een tijdelijk subsidiereglement voor de jaren 2026 tot en met 2028, in afwachting van een nieuw decretaal kader voor de ondersteuning van bibliotheekdiensten voor mensen in detentie.

Reactie: Het is belangrijk om voldoende budget te voorzien voor de ondersteuning van bibliotheekdiensten in detentie.

De aanbeveling over de gevangenisbibliotheek van het Comité van Ministers van de Europese Raad bevestigt dit belang: 'Elke instelling beschikt over een bibliotheek die ter beschikking staat van alle gevangenen. Deze bibliotheek is adequaat gevuld met een ruim aanbod aan recreatieve en educatieve bronnen, boeken en andere media.' en 'Voor zover mogelijk dient de gevangenisbibliotheek in samenwerking met de bibliotheekdiensten in de gemeenschap te worden georganiseerd.'

In 2025 subsidieert de Vlaamse Regering 14 Vlaamse gemeenten voor 17 gevangenisbibliotheken op hun grondgebied. Ze sloot hiervoor een convenant 2020-2025 af met de gemeenten Aalter (Ruisselede), Antwerpen, Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, Brugge, Dendermonde*, Gent, Hasselt, Hoogstraten*, Ieper, Leuven*, Mechelen, Merksplas, Oudenaarde en Turnhout (* gemeente/stad met twee gevangenis op haar grondgebied).

Op 8 mei 2024 trad het decreet van 29 maart 2024 tot wijziging van het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid, het decreet van 10 maart 2023 over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en het decreet van 23 juni 2023 tot structurele subsidiëring van kernorganisaties om de digitale transformatie van de cultuursector aan te sturen en tot opheffing van het Participatiedecreet van 18 januari 2008 effectief in werking. Hierdoor werd het Participatiedecreet definitief opgeheven. De voorziene overgangsmaatregel voor de ondersteuning van bibliotheekdiensten voor mensen in detentie in artikel 20 van hetzelfde decreet van 29 maart 2024 loopt maar tot en met 31 december 2025. Daardoor is er vanaf 1 januari 2026 nood aan een nieuwe rechtsgrond voor deze subsidielijnen.

Het ontwerp van tijdelijk en experimenteel reglement dat hier voorligt, voorziet in een tijdelijke rechtsgrond van drie jaar voor de ondersteuning van bibliotheekdiensten voor mensen in detentie. **In tussentijd zal na evaluatie een nieuwe decretale rechtsgrond voor deze subsidie lijn uitgewerkt worden.**

B. DOELSTELLINGEN

Dit ontwerp van reglement heeft tot doel om een bibliotheekdienstverlening in gevangenissen te stimuleren om zo de toegang tot informatie en het recht op leren van mensen in detentie te versterken. Om dit te bereiken, voorziet het ontwerp van reglement vier subsidie-instrumenten om de dienstverlening van de openbare bibliotheek uit te breiden naar de gevangenis of detentiehuis op het grondgebied van de gemeente.

C. SUBSIDIE-INSTRUMENTEN

Voor de volledige inhoud van het subsidiereglement verwijs ik naar het ontwerp als bijlage.

Dit subsidiereglement is gebaseerd op de huidige ondersteuning van gevangenisbibliotheken. Het voorziet vier subsidie-instrumenten:

- 1) werkingssubsidies aan gemeenten voor de uitbreiding van de dienstverlening van de openbare bibliotheek naar een gevangenis op het grondgebied;
- 2) projectsubsidies aan gemeenten om de digitale uitrusting van een gevangenisbibliotheek te verbeteren of uit te breiden;
- 3) projectsubsidies aan gemeenten voor een startcollectie voor een nieuwe gevangenisbibliotheek;
- 4) projectsubsidies aan gemeenten voor de inrichting van een leeshoek in een detentiehuis.

////////////////////////////////////

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

In 2025 wordt een budget voorzien van 551.000,00 euro op artikel HB0-1HCF2TF-WT, allocatie 1HB01 voor de ondersteuning van gevangenisbibliotheken.

Voor de uitvoering van dit tijdelijk reglement van 2026 tot en met 2028 wordt eveneens een budget vooropgesteld van 551.000,00 euro per jaar. De aanrekening gebeurt op artikel HBO-1HCF2TF-WT.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 17 augustus 2025. Het advies was gunstig, op voorwaarde dat het maximale totale bedrag van de toegekende subsidies werd verlaagd naar 551.000,00 EUR overeenkomstig de decretaal beschikbare middelen in 2025. Het bedrag werd aangepast.

Daarnaast adviseerde Inspectie van Financiën ook om bijkomende bepalingen op te nemen in het subsidiereglement. Over welke bepalingen het gaat en hoe hieraan tegemoetgekomen werd, is opgenomen in onderstaand overzicht:

- de verplichting dat de begunstigde ertoe gehouden is om de wetgeving inzake overheidsopdrachten te respecteren, indien de begunstigde onderhevig is aan deze wetgeving, en de nodige documentatie daarvan ter beschikking houden gedurende een bepaalde periode;

Reactie: Deze verplichting werd opgenomen in artikel 57 van het ontwerp van subsidiereglement.

- een uitgewerkt sanctiemechanisme om bij de vaststelling van misbruik en/of onregelmatigheden consequent de subsidie in verhouding tot de vaststelling of helemaal niet uit te keren en/of terug te vorderen;

Reactie: Dit sanctiemechanisme werd opgenomen in artikel 61.

- de uitsluiting van elke vorm van dubbele subsidiëring, en onmiddellijke inhouding en terugvordering van de subsidie als deze toch zou worden vastgesteld;

Reactie: Deze bepaling werd opgenomen in artikel 60, eerste lid.

- de verplichting om te voorzien in, en de naleving van, een gedragscode en interne regels teneinde belangenvermenging te voorkomen;

Reactie: Deze verplichting is opgenomen in artikel 60, tweede lid.

- de vereiste om te voldoen aan de toepasselijke wetgeving voor de betaling van aankoopfacturen;

Reactie: Deze vereiste werd opgenomen in artikel 57.

- de algemene voorziening dat, door het aanvaarden van de subsidie, de begunstigde meteen aan de Vlaamse Gemeenschap, de Inspectie van Financiën en het Rekenhof het recht verleent om controle ter plaatse uit te oefenen op de aanwending van de toegekende subsidie;

Reactie: Deze clausule werd opgenomen in artikel 59, derde lid.

- de algemene voorziening dat verantwoordingsstukken die niet ingediend moeten worden, door de begunstigde ter beschikking worden gehouden gedurende tien jaar te rekenen vanaf de toekenning van de subsidie.

Reactie: Deze bepaling werd opgenomen in artikel 58, vierde lid.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 8 oktober 2025.

////////////////////////////////////

